

Ehdotus	A 1971/UHN
Tekijä	Pohjoismaiden vihreä vasemmisto
Käsittelijä	Kestävä Pohjola -valiokunta

Jäsen ehdotus kestävästä matkailusta

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että kehitetään yhteispohjoismainen matkailuelinkeinon puitekehys, jonka avulla mitataan yksittäisten taloudellisten sektorien ympäristövaikutukset erityisesti arktisilla alueilla sekä alueilla, joissa luonto on erityisen haavoittuvaa.

että kartoitetaan matkailusta aiheutuvat ympäristö- ja ilmastovaikutukset Pohjoismaissa puitekehysten avulla.

että laaditaan toimintasuunnitelma matkailun ympäristö- ja ilmastovaikutusten vähentämiseksi Pohjoismaissa.

Taustaa

Matkailuelinkeino on kasvanut voimakkaasti Pohjoismaissa viime vuosina. Tämä on johtanut taloudelliseen kasvuun ja elinkeinoelämän lisääntyneisiin mahdollisuuksiin, mutta samalla ekologinen kuormitus on kasvanut tuntuvasti. Eri puolilla Pohjolaa paikallisväestö on huomannut "yliturismia", mikä näkyy kielteisenä vaikutuksena ympäristöön ja lisääntyneenä paineena infrastruktuuria ja paikallisyhteiskuntia kohtaan.

Pohjoismaiden elinkeinoministerit käynnistivät vuonna 2017 työn yhteispohjoismaisen matkailusuunnitelman laatimiseksi ja matkailualan yhteistyön lisäämiseksi. Pohjoismaiden ministerineuvosto laati matkailusuunnitelman vuosille 2019–2023 tavoitteenaan lisätä monialaista poliittista koordinoitua ja vahvistaa matkailuelinkeinon kehittämisedellytyksiä Pohjoismaissa. Pandemian jälkeen pohjoismaisessa yhteistyössä on suurelta osin keskitytty matkailuelinkeinon elvyttämiseen.

Ministerineuvoston toiminnan ei ole määrä koskea pelkästään matkailuelinkeinon kilpailukyvyyn ja houkuttelevuuden lisäämistä, vaan Pohjoismaiden ministerineuvoston strategisen vision mukaan matkailuelinkeinosta on pitkällä aikavälillä saatava myös ympäristön kannalta kestävää toimintaa.

Nordic Innovation tukee osana kestävyystyötä XNordic Travel Contest -hanketta, jonka tavoitteena on saada elinkeinon haara tunnistamaan ja ratkaisemaan ekologiset haasteet itse. Vaikka hankkeen tavoitteet ovat hyvät, matkailualan itsesääntelyn lisääminen ei riitä yksinään varmistamaan matkailuelinkeinon ekologista kestävyyttä.

Sen lisäksi, että käytetään nykyisiä eurooppalaisia kestävyysindikaattoreita mittamaan matkailun ympäristövaikutuksia Pohjoismaissa, tulee menetelmiä kehittää, niin että myös yksittäisen taloudenalan tai matkailuelinkeinon osan ympäristövaikutukset ovat mitattavissa paikallisella, kansallisella ja pohjoismaisella tasolla. Ympäristön kestävyys-tutkiminen ja lisääminen on erityisen tärkeää arktisilla alueilla ja alueilla, joissa luonto on erityisen haavoittuvaa.

Nína M. Saviolidisin, David Cookin, Brynhildur Davíðsdóttirin, Lára Jóhannsdóttirin ja Snjólfur Ólafssonin *Current Research in Environmental Sustainability* -aikakauslehdessä (3/2021) julkaiseman tutkimuksen mukaan tällä hetkellä käytettävät kestävyysindikaattorit, jotka noudattavat Euroopan komission matkailun indikaattorijärjestelmää (ETIS), eivät mittaa eri yrityssektorien tai taloudenalojen vaikutusta kansalliseen ympäristöön kestävyteen riittävällä tavalla. Tutkijat toteavat, että tietyn taloudenalan ympäristövaikutusta arvioimalla voidaan saada yksityiskohtaisempi kuva taloudenalan toiminnan vaikutuksista kyseisen maan ympäristöön. Toisin sanoen kestävyysindikaattoreita tulee kehittää niin, etteivät ne mittaa yritysten ympäristönsuojelun puolesta tekemien aloitteiden tuloksia, vaan että ne mittaavat yrityksen toiminnan vaikutuksia paikallisella, kansallisella ja pohjoismaisella tasolla.

Tutkijat nostavat esiin seuraavat esimerkit vaikutuksista, jotka heidän tutkimuksensa mukaan jäävät Islannissa usein kestävyysindikaattorien ulkopuolelle: a) asiat, jotka koskevat erityisesti ympäristön kannalta haavoittuvia alueita, esimerkiksi maaperän kuluminen tallaamalla, maastopyöräily ja eroosio; b) risteilyalusten vaikutukset, esimerkiksi ilmansaasteet, jätevesien puhdistaminen sekä kasvi- ja eläinmaailman häiriintyminen risteilymatkustajien tutustuessa rannikkoalueisiin veneillä; c) matkailuun liittyvien laitojen ja asuinrakennusten rakentamisen vaikutukset, esimerkiksi jätehuolto, materiaalien kuljetus ja siihen liittyvät kasvihuonekaasupäästöt, energian- ja vedenkulutus; d) matkailun kehittämisen vaikutukset, erityisesti haavoittuvilla ja erämaan kaltaisilla alueilla ja e) melun vaikutukset eläinmaailmaan.

Nämä esimerkit osoittavat, miten monimuotoisten haasteiden edessä matkailuelinkeinon kestävyys on. Ympäristövaikutuksia on voitava mitata, jotta matkailuelinkeino on mahdollista harjoittaa kestävämmällä tavalla.

Uusien matkailuelinkeinon ympäristövaikutuksia mittaavien välineiden lisäksi tarvitaan toimintasuunnitelma, jonka avulla voidaan minimoida matkailun ympäristökuormitus

koko alueella. Tämän toteuttamiseksi Pohjoismaiden ministerineuvoston työn tulee tukea kansallista työtä ja yhdistää eri toimia matkailuelinkeinon ympäristövaikutusten mittaamiseksi ja minimoiseksi, jotta varmistutaan siitä, että työllä on vaikutusta.

Matkailun ympäristö- ja ilmasto-vaikutukset eivät ole pelkästään yhtä maata koskevia kansallisia asioita, vaan lento- ja laivaliikenteen myötä päästöt kasvavat koko alueella. Luonnon monimuotoisuuden väheneminen vaikuttaa meihin yli maiden rajojen. Pohjoismaisen matkailuelinkeinon saaminen kestäväksi on koko Pohjolan yhteinen asia.

Pohjolassa 25. syyskuuta 2023

Jette Gottlieb (Ø)

Orrí Páll Jóhannsson (VG)

Lorena Delgado Varas (V)

Kathy Lie (SV)

Freddy André Øvstegård (SV)

Tobias Drevland Lund (R)

Veronika Honkasalo (vas.)

Mariane Paviasen (IA)

Marianne Bigum (SF)

Erling Eidesgaard (T)